

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Sikt - Kunnskapssektorens tjenesteleverandør

Redegjørelsen gjelder for 1. juli 2024 til 30. Juni 2025

Virksomheters offentlige redegjørelse og åpenhetsloven

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Virksomheter skal utføre aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven § 4. Det fremgår av åpenhetsloven § 5 at virksomheten skal offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene som er utført. Formålet med redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i virksomhetens nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er iverksatt.

Introduksjon av Sikt og dets oppdrag

Sikt er et forvaltningsorgan eid av Kunnskapsdepartementet. Sikt utvikler, anskaffer og leverer produkter og tjenester til utdanning og forskning. Sikt leverer infrastruktur, data og fellestjenester som gir gode brukeropplevelser og oppfyller de overordnede mål om digitalisering, datadeling og åpen forskning. Dette gjør vi i samspill med våre brukere og kunder.

Administrativ struktur og ansvarsfordeling i Sikt

Direktøren i Sikt er virksomhetens øverste ansvarlige og har det overordnede ansvar for internkontroll og risikostyring, herunder implementering av åpenhetsloven. Seksjon for innkjøp har ansvar for å gjennomføre anskaffelser og å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelsene.

Ansvarsområder og oppgaver for Sikt i anskaffelsesprosesser

Sikt gjennomfører anskaffelser og inngår avtaler og rammeavtaler for virksomheter i kunnskapssektoren. Enkelte av produktene og tjenestene vi anskaffer på vegne av sektoren er kjent for å ha høy risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er noe vi anerkjenner og jobber aktivt med. Dette gjelder særlig anskaffelser av IKT hardware som inneholder komponenter som blant annet består av konfliktmineraler. Sikt stiller krav på vegne av sektoren som går på miljø/klima og sosiale forhold, etter Lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Eksempler på det kan være oppfyllelse av REACH og TCO på for eksempel elektronisk utstyr og/eller at leverandørene jobber ut fra åpenhetsloven og kravene som følger der.

Håndtering av klager

Varsler og klager meldes via postmottak til Sikt. Avdeling for virksomhetsstyring behandler klager i henhold til statlige retningslinjer for saksbehandling.

Sikts bruk av høyrisikolisten og aktsomhetsvurderinger

Sikt følger høyrisikolisten utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), publisert på anskaffelser.no. Listen identifiserer produktkategorier med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden. I henhold til Lov om offentlige anskaffelser (LOA) §5, skal virksomheter ha egnede rutiner for å fremme respekt for disse rettighetene i anskaffelsesprosessen.

Som en del av Sikts aktsomhetsvurderinger benyttes også FNs høykommissær for menneskerettigheters (OHCHR) database som hjelpemiddel i å identifisere selskaper som eventuelt har handel og næringsvirksomhet i områder som er særskilt utsatt i forhold til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Partnerskap med Factlines og deres rolle

I likhet med flere andre virksomheter i sektoren, har Sikt tilknyttet seg Factlines som samarbeidspartner innenfor aktsomhetsarbeidet. Factlines tilbyr tjenester og verktøy for aktsomhetsarbeidet, og støtter Sikts prosesser innenfor dette arbeidet. Factlines er et norskeid, uavhengig selskap, og er spesialister på oppfølging av etiske, sosiale og miljømessige krav i leverandørkjeder. Factlines rådgir, utvikler og produserer tjenester med digital støtte for å få effektiv og etterprøvbar informasjon direkte fra leverandører og underleverandører.

Arbeid med leverandører og behandling av avvik

Sikt gjennomfører aktsomhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelsene. Vi engasjerer oss i å identifisere og vurdere mulige negative innvirkninger på grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i vår leverandørkjede. Ved påvisning av negativ innvirkning, innleder vi dialog med den aktuelle leverandøren for å korrigere og bestemme proporsjonale tiltak i forhold til omfanget av innvirkningen.

Sikt har som mål å bidra til å redusere skaden og forhindre at den gjentar seg hvis negativ innvirkning avdekkes. Aktsomhetsvurderinger av leverandørene våre blir utført gjennom en risikobasert tilnærming, og vi oppdaterer disse vurderingene minst én gang i året for å sikre at vi alltid har oppdatert informasjon om våre leverandører. Vi bruker Factlines til å hjelpe oss med dette.

Sikt gjennomfører årlig informasjonsinnsamling fra leverandører i form av egenrapportering. Spørsmålene i egenrapporteringen dekker kravene i FNs Global Compact, leverandørenes kjedeinnsikt og oppfølgingspraksis, i tillegg til deres vurdering av risiko knyttet til brudd på etiske retningslinjer i de aktuelle produksjonsland. Innhentingene gir grunnlag for analyse om god praksis er etablert for å overholde åpenhetsloven, lov om offentlige anskaffelser § 5 og virksomhetens egne kontraktsbestemmelser.

Sikts leverandører skal opptre i henhold til egne etiske retningslinjer, inkludert at de selv må sikre sin produksjon, sine innkjøp og leveranser. Dersom egenrapportering eller andre indikatorer gir signaler om avvik, blir disse fulgt opp gjennom henvendelser til leverandør. Avhengig av omfang og risiko vil avvik kunne avstedkomme opprettelse av forbedringsprosjekt for å skape endringer i samarbeid med leverandør og øvrige aktører i kjeden.

Iverksatte tiltak

Sikt har via sitt medlemskap i Factlines aktsomhetsvurdert leverandører på 3 avtaler i denne perioden. 2 av leverandørene svarte innen fristen. Risikoen er beregnet til å være lav på disse to. En leverandør ble spurt om oversikt over produksjonsland og risiko, noe som ble tilsendt oss.

Sikt utarbeidet våren 2024 en egen bærekraftstrategi som er tett koblet opp mot Sikt sin virksomhetsstrategi, der grønne innkjøp og ikke minst menneskerettigheter er viktige prioriterte fokusområder.

Planlagte tiltak

I årets oppfølging av åpenhetsloven er det utsendt forespørsel til 5 av våre største leverandører på IT-utstyr og nett, med svarfrist 1. juli 2025.

Som en del av vårt bærekraftsinitiativ vil Sikt utarbeide egne etiske retningslinjer utover statens standard etiske retningslinjer som i dag følges, og sette i gang et opplæringsprogram for ansatte, inkludert et emne om ansvarlige anskaffelser.

Har du spørsmål om dette arbeidet eller rapporten, kontakt oss!
Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.